

جدال همیشگی طبیعت و فرهنگ: تحلیل اکوفمینیسم تطبیقی رمان‌های به سوی فانوس دریایی از ویرجینیا وولف و جزیره سرگردانی و ساریان سرگردان از سیمین دانشور

ابوالفضل حری^۱حدیث حسونند^۲

چکیده

این مطالعه، رمان به سوی فانوس دریایی از ویرجینیا وولف و جزیره سرگردانی و دنباله آن، ساریان سرگردان را از سیمین دانشور از حیث مضامین اکوفمینیستی به صورت تطبیقی تحلیل می‌کند. این تحلیل، از طریق بررسی ظریف این آثار ادبی، پیوندهای ژرف میان زنان، طبیعت و ساختارهای فرهنگی مردسالارانه را در بافت‌های انگلیسی و ایرانی کاوش می‌کند و نشان می‌دهد هر دو نویسنده به‌طور نمادین از طبیعت در حکم مجرای برای سفرهای عاطفی و رشد شخصی زنان بهره می‌گیرند. در عین حال، نیروهای سرکوب‌گر، ایدئولوژی‌های مردسالارانه را که زنان و محیط‌زیست را تحقیر می‌کنند، نیز توأمان به نقد می‌کشند. شخصیت‌هایی مانند لیلی بریسکو و هستی در مقام نماد مقاومت، هنجارهای اجتماعی را به چالش می‌کشند و هویت خود را فراتر از قالب‌های سنتی نقش‌های جنسیتی بازتعریف می‌کنند. این رمان‌ها همچنین نفوذ گسترده ساختارهای مردسالارانه در سنت‌ها و جشن‌های فرهنگی را برجسته می‌کنند که باعث تداوم کلیشه‌های جنسیتی و به‌حاشیه‌راندن صداهای زنان می‌شود. با این حال، زنان را در مقام نمادهای «مادر طبیعت» بازنمایی می‌کنند که قدرت ذاتی و تاب‌آوری دارند و با جهان طبیعی پیوند عمیق برقرار می‌کنند. این نوع رویکرد اکوفمینیستی، تقابل دوگانه میان فرهنگ و طبیعت را به چالش می‌کشد و به هم‌زیستی متقابل همه موجودات زنده احترام می‌گذارد. در نهایت، این تحلیل تطبیقی به اکوفمینیسم، مطالعات جنسیتی و عدالت زیست‌محیطی کمک می‌کند و بر ضرورت رسیدگی به رابطه زنان و طبیعت در جوامع مردسالار تأکید می‌ورزد.

واژه‌های کلیدی: اکوفمینیسم، فرهنگ مردسالارانه، نمادگرایی طبیعت، مقاومت، توانمندسازی

۱. دانشیار مطالعات ترجمه، گروه زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه اراک، اراک، ایران (نویسنده مسئول)
horri2004tr@gmail.com

۲. کارشناس ارشد ادبیات انگلیسی، گروه زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه اراک، اراک، ایران